

Language Czech

Text

Kulturní památka Dolský mlýn u Kamenické Stráň

Zodpovědnost za stav mlýna

Barokní budova mlýna byla postavena roku 1727 a až do roku 1945 byla udržována mlýnskou **rodinou Pohla** a **stejně i prostředků vrchnosti**. Po válce se s okolními konfiskovanými lesy dostala ze soukromého vlastnictví pod **Správu státních lesů a statků**, poté do majetku **Lesů České republiky**. Až dříve z organizací o objekt nepeřovala, protože pro něj neměla využití. Jelikož mlýn stál uvnitř hospodářského lesa, byli odmětní i zájemci o jeho odkoupení. Roku 2000 se Dolský mlýn, již ve velmi tristním stavu, ocitnul v **řezbě nové vyhlášeného Národního parku České Á v carsko**.

Á

Příčiny devastace objektu

Chátrání a opouštění tohoto objektu urychlovaly nepříznivé podmínky - téměř úplná dorozvodná síť Kamenice i povodň z přívalových dešťů od svahů Rákosovského vrchu. Odtok podílná navíc zablokovala bariéra suti hotelu, zdemolovaného při natěžení pohádky Pyšná princezna. Po odstělování budovy zasypalo ruměť více jak polovinu cesty včetně odtokového štábu a voda protékala skrze mlýn.

Za první století rezignace na údržbu byl zcela zanesen náhon u Dolského mlýna. Přání naplaveniny postupně ztuhl i destruované stavební materiálu z vypadaného zdiva a vzrostlé vegetace. V úněžení vznikla nádrž stojatá vody, která nemohla odtékat a po zamrznutí v zimním období stěle navíc narušovala základy návodná stěny.

Z horizontálních konstrukcí zůstaly ve mlýně pouze klenby nad komorou a dřevěnou kuchyní, skrze která protékala voda po deštích a při tání. Zhruba v 60. letech 20. století přišel mlýn o stěchu. Zatímco do obvodových stěn došlo ke shnití dřevěných těl, která stahovaly konstrukci dle. Objevily se statické poruchy, náročné mlýnice na styku návodná a okapové stěny bylo odstráeno a vychýleno k náhonu.

Dlouhodobě zanedbáním údržby a soběm povodň došlo k protržení jezu ve stědné ústi, pravděpodobně nejvíce zranitelné i špatnou provázaností zdiva po zadržání plavební propusti v polovině 19. století.

Á

Úněžení havěrie

V roce 2001 podala Správa Národního parku Český úcarsko štěst na prohlášení Dolského mlýna **kulturní pamětkou** (byl prohlášen v dubnu 2007). Koncem léta roku 2004

byl požádán statik **ing. Jindřich Rineš** z Prahy o posouzení stavebního stavu. Na základě posudku byl v září r. 2004 s okamžitou platností vyhlášen **havarijný stav objektu a zákaz vstupu** do mlýna. Hrozilo bezprostředně zřícením vodní stěny, jejíž základy byly téměř po celé délce vysypány. Váhu stěny neslo pouhých 1,5 m relativně zdravého zdiva. Kromě technické zprávy zpracoval ing. Rineš souhrnný návrh stavební - statického zajištění objektu včetně odhadu finančních nákladů (1,5 milionu Kč). Do konce roku byl Dolský mlýn s pomocí **Vyšší odborné školy a SPŠ stavební v Děčíně** zabezpečen, aby přežil jarní povodeň. Byla prokopána odvodňovací strouha v náhonu, vodní stěna podepřena dřevěnou konstrukcí a dolní hrana pod betonovým platem vzepřena pilotami, na základě vodního náhonu byla postavena pytlová hráz. V roce 2005 žaskala Správa národního parku Český a včcarsko od Ministerstva životního prostředí na realizaci 1. etapy stavebního a statického zajištění Dolského mlýna. Práce provedly firmy **Ářehřik a Speleo a STAMO Děčín**. Došlo k podezdání vodní stěny a pravého zdi náhonu a k mstku, objekt byl stažen železnými tahly, vychýlením nárožím bylo v naružených částech zdiva nově přezděno. Nejst chybějících kamenných ostnů byla nalezena při iřitání náhonu a osazena zpět na svá místa.

Přehled o Dolském mlýně

Práce hrazené z prostředků Správy NP Český a včcarsko:

- Stavební statické zabezpečení vodní stěny a náhonu (Ářehřik a Speleo)
- Prozdání nárožím mlýnice, stažení objektu tahly (STAMO Děčín)
- Konzervace kleneb nad komorou a ěrnou kuchyní (Podmokelský stavební s r.o.)
- Demontáž betonové desky z ěřeniřtí (Ářehřik a Speleo)
- Zhotovení dubového rořtu v náhonu (firma Ars Tignaria)
- Vydláždní náhonu a k mstku (Ářehřik a Speleo)
- Zpracování projektu na obnovu jezu (Vodní cesty)

Brigády

Již roku 2004 začali na Dolském mlýně pomáhat dobrovolní brigádníci. Od roku 2007 se zde pořádají pravidelné brigády pro veřejnost. Z jdra pracovníků vzniklo roku 2008 i **Občanské sdružení pro zřchranu a konzervaci kulturní pamětky Dolský mlýn** (www.dolsky-mlyn.cz).

Od roku 2004 se podařilo:

Ā

MIĀ½n:

- prohlĀ½sit DolskĀ½ mlĀ½n kulturnĀ pamĀ½tkou
- podezdĀ½t nĀ½vodnĀ stĀ½nu, stĀ½hnout obvodovĀ½ zdivo, prozdĀ½t nĀ½roĀ½Ā mlĀ½nice a tĀ½m zabrĀ½nit zĀ½ĀcenĀ mlĀ½na
- vyĀ½jistit koruny stĀ½n mlĀ½na od nĀ½letovĀ½ vegetace
- doplnit Ā½½st chybĀ½jĀ½cĀ½ch okennĀ½ ostĀ½nĀ a jednu stojku vchodu do mlĀ½nice
- opravit vstupnĀ portĀ½l
- snĀ½½it terĀ½n uvnitĀ½ mlĀ½na aĀ½ k Ā½rovni podlah, odvozt zeminu a odpadky
- zakonzervovat a izolovat klenby komory a Ā½ernĀ½ kuchynĀ½
- vyĀ½jistit interiĀ½ry vĀ½ech pĀ½ilehlĀ½ch skalnĀ½ sklepĀ½
- vyzdĀ½t Ā½½st vypadanĀ½ho zdiva
- rozebrat novodobĀ½ tahovĀ½ komĀ½n
- zpracovat archivnĀ reĀ½erĀ½i k historii mlĀ½na

Hotel

- odvozt Ā½½st cihlovĀ½ho rumiĀ½tĀ½ zdemolovanĀ½ho hotelu a konzervovat odhalenĀ½ zdivo z pĀ½skovcovĀ½ch kvĀ½drĀ½, volnĀ½ kvĀ½dry uloĀ½½it na skladiĀ½tĀ½ a pouĀ½½Āt je pĀ½i konzervaci stĀ½n a dlĀ½Ā½dĀ½nĀ nĀ½honu
- z rumiĀ½tĀ½ vyprostít a pĀ½emĀ½stit do mlĀ½nice mlĀ½nskĀ½ sloĀ½½enĀ
- vyĀ½jistit od stavebnĀ½ho rumu a odpadkĀ½ prostor toalet, objevit a zdokumentovat Ā½½umpu

PekĀ½rna

- odstranit z korun stĀ½n nĀ½letovou vegetaci
- vyĀ½jistit interiĀ½r
- prozdĀ½t naruĀ½enĀ½ nĀ½roĀ½Ā u skĀ½ly a Ā½½st zdiva Ā½elnĀ½ fasĀ½dy

Palárna

- vyčistit interiér, odvézt odpadky, kameny uskladnit pro budoucí konzervaci zdiva, mazaninu použít při dláždění cest
- odstranit letovou vegetaci z korun zdí a z interiéru
- rozebrat narušené nárožní, vyjmout pářez s kořeny a roh znovu vyzdít

Cesty

- postavit novou lávku na starém místě proti stezce Mählsteig
- vyprostit z únosné zeminy hlavní cestu pod mlána, opravit dlažbu
- u úhlonu odstranit betonový kanál a nahradit jej kamenným chrličem
- postavit parapet na místě přes úhlon, osadit zátky nalezené nákolníky
- odstranit zeminu z cesty od Kamenického Stráně a zhotovit protierozní bariéry
- vyčistit od naplavené zeminy a odpadků cestu u skály, opravit odhalenou dlažbu a zprovoznit odtokový kanál
- postavit povalovou cestu v nejvíce podměněné části okružní cyklotrasy
- začít se snižovat únosné zeminy na cyklotrase
- vykácet stromy, rostoucí z trasy pávodní spojovací cesty od mlána k cyklotrase
- odvézt většinu zemin ze spojovací cesty, v podměněných místech vyčistit prohlubně, vykopat valouny, udržovat odvodňovací strouhu pod cestou, vyklestit kořeny

Jez a náhon

- vyčistit od naplavenin, stavebního rumu a vegetace celá 1/2 náhon
- odstranit betonovou desku, zakrývající dělení
- vydláždít dno dělení a konzervovat stěny náhonu a 3/4 k mřížku
- získat projekt na obnovu náhonu

- 440 zobrazená